

Dank Deutsch

Lärarhandledning

DANK DEUTSCH – THEA OCH ERIK

Om programserien

I den här motivationsstärkande programserien får du möta nio personer som berättar om hur tyskan har berikat deras liv. Det handlar om hur identiteten kan förändras, och vilka relationer och nya uppdrag som kunskap i tyska språket öppnar för. Intervjuerna är mellan 2-5 minuter långa och avslutas med ett quiz.

Syfte

Syftet med programserien är att motivera eleverna genom att visa hur ett språk kan berika en persons liv. Vi hoppas att programmet väcker frågor och nyfikenhet att lära sig mer, men också att det inspirerar till nya drömmar för framtiden. Syftet är också att få lära sig att ställa frågor och lyssna på exempel på hur de kan besvaras. Elever i skolan kan med fördel använda serien som inspiration och hjälp för att intervjua varandra

Kopplingar till kurs- och ämnesplaner

Enligt kursplanerna i moderna språk, såväl för grundskolan som för gymnasiet, ska eleverna ges möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär bland annat att förstå talat språk och att kunna formulera sig och samspela med andra i tal. I undervisningen ska eleverna få möta talat språk av olika slag för att få möjlighet att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter och intressen.

I klassrumsarbetet tränas de förmågor som är framskrivna i ämnesplanen (Gy11):

- Förståelse av målspråket i tal och skrift samt förmåga att tolka innehållet.
- Förmåga att formulera sig och kommunicera på målspråket i tal och skrift.
- Förmåga att använda språkliga strategier i olika sammanhang.
- Förmåga att anpassa språket för olika syften, mottagare och situationer.
- Förmåga att diskutera och reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser.
- Förmåga att uttrycka känslor.
- Förståelse av länder där språket talas och möjlighet att reflektera över dessa länder.

Målgrupp

Dank Deutsch är primärt tänkt att användas i undervisningen i moderna språk på gymnasiet.

Förslag på övningar

Anpassa svårighetsgraden

Det kan vara bra att variera textningen i programmen för att anpassa svårighetsgraden. Alla avsnitt är textade på såväl svenska som tyska. Det går också att välja bort textningen. Eleverna kan med fördel först titta med svensk text, sedan med tysk och till sist otextat. Elever på olika språknivå kan välja olika textningsalternativ. I programmen finns även skyltar som lyfter centrala begrepp för förståelsen.

THEA OCH ERIK: Nivå: A2-B1

I det här avsnittet får eleverna möta två elever som läser tyska på nivå 6 på gymnasiet. Både Thea och Erik kan berätta fritt vad de tycker och tänker. Det blir inte alltid rätt men de har en bred vokabulär och tycker tyska är kul. Thea berättar att det var hennes lärare som inspirerade henne att läsa tyska på en avancerad nivå. Prata med eleverna om vad som gör dem motiverade och vad som skulle kunna få dem att läsa tyska på en högre nivå.

Arbeta med ord och uttryck

- Programmen ger ett utmärkt tillfälle att bygga upp ett basförråd för att kunna ställa frågor till någon man inte känner. En bra start är att skapa så kallade flash cards, där eleverna skriver frågan på svenska på ena sidan och på tyska på andra sidan.
- Eleverna kan därefter förhöra varandra – eller sig själva – på frågorna
- Att bygga upp ett ordförråd görs med fördel under flera tillfällen en längre tid. Låt därför gärna eleverna även efterföljande lektion förhöra varandra igen. Därefter en månads senare. Eleverna kommer på så sätt förankra ett viktigt ordförråd för att kunna konversera på tyska.

Arbeta med att själv kunna uttrycka sig på tyska

Eleverna kan träna sin förmåga att prata om sig själva genom att intervjua varandra med hjälp av de frågor som finns i programmet. Uppmana gärna eleverna att våga göra fel och använda kroppsspråk för att nå fram med budskapet.

Att lära sig nya ord

Erik säger att han lärde sig 200 nya ord på två veckor. Prata om olika metoder för inläring av nya ord. Fråga eleverna vilka metoder de tycker är bäst. Utmana dem att lära sig 100 nya ord på en månad, eller liknande. Repetera följande lektion, därefter en vecka senare, och sedan en månad senare. Hur många ord kommer de ihåg?

Principer/metoder som avsnittet kan ge inspiration

- Effekten av att lära sig så kallade ”High-Frequency Words”: Att lära sig de 1000 vanligaste orden i ett främmande språk gör att man kan hänga med i tidningar och vanliga samtal. Men vad är att ”kunna”? För att hänga med i ett samtal krävs även att eleverna kan förstå orden när de uttalas snabbt, och att de själv kan uttala orden. Träna gärna på uttal med den här kursen: <https://urplay.se/serie/220513-uttala-utan-skam-tyska>
- Metoder för inläring: Erik använder sig av en app med flash cards, Thea föredrar att skriva upp orden och sätta dem i ett sammanhang. En annan metod är att bygga upp så kallade ”minnespalats”, även känt som Cicero-metoden. Be eleverna visualisera tio platser i ett rum de väl känner till, till exempel en säng, en spegel etc i ett rum där de bor. Visualisera varje sak i minst 30 sekunder och memorera sakerna i ordningsföljd, 1-10. Därefter lägger de in tio nya ord som de försöker koppla till föremålet. Till exempel: lägg trennen på skrivbordet och se framför dig att du tränar (uttalsledtråd) så hårt att bordet delar sig (betydelseledtråd)! Låt bilden sjunka in i minst 30 sekunder.

Motivation

Uppmuntra eleverna att själva reflektera över vad de skulle kunna använda tyskan till i framtiden. Det kan vara intressant att tänka på följande frågor:

- På vilket sätt skulle det vara roligt att använda tyska i framtiden?
- Hur påverkar det min identitet och självbild att lära mig ett nytt språk?
Kan jag upptäcka nya sidor hos mig själv?
- Finns det något inom tysktalande kultur, sport, mat eller annat som intresserar mig extra mycket?
- Finns det någon av intervjuerna som jag gillar extra mycket? Var det något de sa som gjorde att jag ville lära mig mer om tysktalande kultur?

Handledningen är skriven av Fredrik Jansson

Upphovsrätten till innehållet i den här lärarhandledningen tillkommer UR, om inte något annat särskilt anges. Lärarhandledningen får fritt kopieras, distribueras digitalt och visas i undervisningssammanhang. När lärarhandledningen eller delar av innehållet används på olika sätt ska den ideella upphovsrätten iakttas. Det här betyder att du som lärare i din undervisning bland annat får kopiera upp så många kopior du behöver av hela eller delar av lärarhandledningen och dela ut till elever, tillhandahålla den digitalt till eleverna i en elevportal eller liknande, eller visa i en Powerpointpresentation. Viktigt att tänka på när du använder lärarhandledningen, på olika sätt, är att det alltid ska gå att se vem eller vilka som har upphovsrätten. Om lärarhandledningen kopieras upp i sin helhet så framgår det redan, men om det är så att du väljer att bara använda någon del behöver du skriva i anslutning till det du använder vem eller vilka det är (UR och/eller annat namn, som framgår i lärarhandledningen).